

UJEDINJENE
NACIJE

Međunarodni sud za krivično gonjenje
osoba odgovornih za teška kršenja
međunarodnog humanitarnog prava
počinjena na teritoriji bivše
Jugoslavije od 1991. godine

Predmet br. IT-06-90-T

Datum: 17. studenog 2008.

Original: engleski

PRED RASPRAVNIM VIJEĆEM I

U sastavu: sudija Alphons Orie, predsjedavajući
sudija Uldis Ķinis
sudija Elizabeth Gwaunza

Tajnik: g. Hans Holthuis

Odluka od: 17. studenog 2008.

TUŽITELJ

protiv

**ANTE GOTOVINE
IVANA ČERMAKA
MLADENA MARKAČA**

JAVNO

**ODLUKA I SMJERNICE U VEZI S IZVJEŠTAJEM VJEŠTAKA, DODATKOM I
SVJEDOČENJEM REYNAUDA THEUNENSA**

Tužiteljstvo:

g. Alan Tieger
g. Stefan Waespi

Obrana Ante Gotovine:

g. Luka Mišetić
g. Gregory Kehoe
g. Payam Akhavan

Obrana Ivana Čermaka

g. Steven Kay, QC
g. Andrew Cayley
gđa Gillian Higgins

Obrana Mladena Markača

g. Goran Mikuličić
g. Tomislav Kuzmanić

Prijevod

DOSADAŠNJI TOK POSTUPKA

1. Dana 19. prosinca 2007. tužiteljstvo je dostavilo izvještaj vještaka koji je sastavio Reynaud Theunens (dalje u tekstu: Izvještaj vještaka).¹ Dana 14. i 15. siječnja 2008. obrana sve trojice optuženih dostavila je obavijesti na temelju pravila 94bis Pravilnika o postupku i dokazima Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Pravilnik).² Dana 28. siječnja 2008. tužiteljstvo je podnijelo odgovor na Gotovininu obavijest.³

2. Dana 22. rujna 2008. tužiteljstvo je podnijelo dodatak Izvještaju vještaka (dalje u tekstu: Dodatak).⁴ U obavijestima podnijetim 16. listopada 2008., 17. listopada 2008. i 22. listopada 2008., obrana sva tri optužena uložila je prigovor na Dodatak.⁵ Dana 22. listopada 2008. tužiteljstvo je odgovorilo na Gotovininu Obavijest o dodatku.⁶ Istoga dana Gotovininu obrana je zatražila dopuštenje da uloži repliku.⁷ Vijeće je pozvalo obje strane u postupku da 3. studenog 2008. iznesu usmene argumente o dodacima koje je tužiteljstvo dostavilo u vezi s vještacima Reynaudom Theunensom i Harryjem Koningsom.⁸

---

¹ Izvještaj vještaka koje je tužiteljstvo podnijelo na temelju pravila 94bis, 19. prosinca 2007.

² Obavijest okrivljenog Gotovine Raspravnom vijeću na temelju pravila 94bis u vezi s Izvještajem vještaka Reynauda Theunensa, 14. siječnja 2008. (dalje u tekstu: Gotovininu obavijest); Obavijest u vezi s Izvještajem vještaka koje je tužiteljstvo podnijelo na temelju pravila 94bis, 14. siječnja 2008. (dalje u tekstu: Čermakova obavijest); Priklučenje okrivljenog Mladena Markača Obavijesti Ante Gotovine Raspravnom vijeću na temelju pravila 94bis u vezi s Izvještajem vještaka Reynauda Theunensa i svjedočenjem Andrewa Prignlea, 15. siječnja 2008.

³ Odgovor tužiteljstva na Gotovininu obavijest na temelju pravila 94bis u vezi s Izvještajem vještaka tužiteljstva Reynauda Theunensa, 28. siječnja 2008. (dalje u tekstu: Odgovor tužiteljstva).

⁴ Dodatak Izvještaju vještaka Reynauda Thenuensa koji je tužiteljstvo podnijelo na temelju pravila 94bis, 22. rujna 2008.

⁵ Obavijest okrivljenog Ante Gotovine Raspravnom vijeću na temelju pravila 94bis u vezi s Dodatkom Izvještaju vještaka Reynauda Thenuensa, 16. listopada 2008. (dalje u tekstu: Gotovininu Obavijest o dodatku); Priklučenje okrivljenog Mladena Markača Obavijesti okrivljenog Ante Gotovine Raspravnom vijeću na temelju pravila 94bis u vezi s Dodatkom Izvještaju vještaka Reynauda Thenuensa (dalje u tekstu: Markačeva obavijest); Obavijest Ivana Čermaka u vezi s Dodatkom Izvještaju vještaka Reynauda Thenuensa, 22. listopada 2008. (dalje u tekstu: Čermakova Obavijest o dodatku).

⁶ Odgovor tužiteljstva na Gotovininu obavijest na temelju pravila 94bis u vezi s Dodatkom Izvještaju vještaka Reynauda Thenuensa, 22. listopada 2008. (dalje u tekstu: Odgovor tužiteljstva u vezi s Dodatkom).

⁷ Zahtjev okrivljenog Ante Gotovine za Repliku na Odgovor tužiteljstva na Gotovininu obavijest na temelju pravila 94bis u vezi s Dodatkom Izvještaju vještaka Reynauda Thenuensa, 22. listopada 2008.

⁸ T. 11027-11037, 11121-11126. Vidi i Dodatak Izvještaju vještaka potpukovnika Harryja Koningsa koji je tužiteljstvo podnijelo na temelju pravila 94bis, 30. listopada 2008.

Prijevod

3. Dana 3. studenog 2008. Gotovina obrana je podnijela zahtjev za odbacivanje Izvještaja vještaka i Dodatka.⁹ Dana 5. studenog 2008. Markačeva obrana se priključila tom zahtjevu.¹⁰ Dana 10. studenog 2008. Gotovina obrana je podnijela dodatni zahtjev za odbacivanje Izvještaja vještaka i Dodatka.¹¹ Dana 12. studenog 2008. tužiteljstvo je odgovorilo na Gotovinin Zahtjev i Gotovinin Dodatni zahtjev.¹²

PODNESCI STRANA U POSTUPKU

4. U svojoj Obavijesti Gotovina obrana tvrdi da ne prihvaća Izvještaj vještaka.¹³ Ona tvrdi da Drugi dio Izvještaja vještaka, koji govori o Splitskom zbornom području, Zbornom mjestu Knin i policijskoj postrojbi za posebne namjene za vrijeme i poslije operacije "Oluja", nije zapravo u skladu s pravilom 94*bis* Pravilnika, već je pokušaj da se izbjegnu odredbe pravila 92*bis* Pravilnika.¹⁴ Osim toga, obrana tvrdi da se prilično veliki dijelovi Drugog dijela Izvještaja vještaka odnose na pitanja koja su izvan vremenskog i zemljopisnog okvira Optužnice.¹⁵ Stoga, Gotovina obrana tvrdi da bi trebalo odbaciti Drugi dio Izvještaja vještaka.¹⁶ Osim toga, Gotovina obrana je osporila značaj Izvještaja vještaka i Theunensovu stručnost i zatražila da Theunens pristupi unakrsnom ispitivanju.¹⁷

5. Markačeva obrana se priključila podnescima Gotovinine obrane i izjasnila se da namjerava unakrsno ispitati Theunensa.¹⁸ Čermakova obrana je navela da ne prihvaća Izvještaj vještaka i izjasnila se da stoga želi unakrsno ispitati Theunensa.¹⁹

---

⁹ Zahtjev okrivljenog Ante Gotovine za odbacivanje Izvještaja vještaka Reynauda Theunensa, 3. studeni 2008. (dalje u tekstu: Gotovinin zahtjev).

¹⁰ Priključenje okrivljenog Mladena Markača Zahtjevu okrivljenog Ante Gotovine za odbacivanje Izvještaja vještaka Reynauda Theunensa, 5. studeni 2008.

¹¹ Dodatni Zahtjev okrivljenog Ante Gotovine za odbacivanje Izvještaja vještaka Reynauda Theunensa, 10. studeni 2008. (dalje u tekstu: Gotovinin Dodatni zahtjev).

¹² Odgovori tužiteljstva na Gotovinin Ponovni zahtjev i Dodatni zahtjev za odbacivanje Izvještaja vještaka Reynauda Theunensa, 12. studeni 2008. (dalje u tekstu: Drugi odgovor tužiteljstva).

¹³ Gotovina obavijest, par. 1.

¹⁴ *Ibid.*, par. 1, 5-8.

¹⁵ *Ibid.*, par. 1, 9-12.

¹⁶ *Ibid.*, par. 1, 12, 18.

¹⁷ *Ibid.*, par. 1, 13-18.

¹⁸ Markačeva obavijest, par. 4, 7.

¹⁹ Čermakova obavijest, par. 3.

Prijevod

6. Tužiteljstvo je odgovorilo na Gotovininu obavijest ustvrdivši da su u njoj postavljena pitanja valjano raspravljena za vrijeme unakrsnog ispitivanja Theunensa i da strane u postupku na kraju suđenja moraju raspraviti o tome koju težinu će pripisati Izvještaju vještaka.²⁰ Osim toga, tužiteljstvo je odgovorilo da je Theunens vještak za vojna pitanja i da "posjeduje posebno znanje, iskustvo i vještinu koje su potrebne raspravnom vijeću u razumijevanju i donošenju odluke o spornim pitanjima".²¹ Prema mišljenju tužiteljstva, Theunens "promatra događaje i kontekstualizira materijal kroz lupu svojeg iskustva i naobrazbe" i njegovi stavovi "služe kao putokaz da se skupine dokumenata organiziraju u sveobuhvatnu sliku".²² Naposljetku, tužiteljstvo tvrdi da, čak i ako se Theunens u nekoliko navrata nakratko osvrće na pitanja izvan okvira Optužnice, time se ne proširuje Optužnica i možda to služi da se utvrde obrasci, namjere, poznavanje činjenica ili ovlasti.²³ Tužiteljstvo tvrdi da treba odbaciti zahtjev Gotovinine obrane da se odbaci Drugi dio Izvještaja vještaka i da treba prihvatiti Izvještaj vještaka.²⁴

7. Što se tiče Dodatka Izvještaju vještaka, Gotovininina obrana tvrdi da odredbe pravila 94*bis* Pravilnika nisu prekršene budući da nije objelodanjen u razdoblju koje je 26. listopada 2007. odredio predraspravni sudac.²⁵ Osim toga, ona tvrdi da tužiteljstvo nije zatražilo produženje roka niti je dalo ikakvo opravdanje za kasno podnošenje podneska.²⁶ Naposljetku, Gotovininina obrana tvrdi da, ako Dodatak bude prihvaćen, ona će na to uložiti iste prigovore kao i na sam Izvještaj vještaka.²⁷

8. Čermakova obrana tvrdi da pravilo 94*bis* Pravilnika ne predviđa uvjete za podnošenje dodataka izvještajima vještaka ili podnošenje izvještaja vještaka a da ih prethodno ne preispita raspravno vijeće ili predraspravni sudac.²⁸ Razlog tomu i ranom objelodanjivanju cjelovitog izvještaja vještaka, kako obrana dodatno tvrdi, leži u tome da se omogući drugoj strani u

---

²⁰ Odgovor tužiteljstva, par. 1.

²¹ *Ibid.*, par. 1-7.

²² *Ibid.*, par. 9-10.

²³ *Ibid.*, par. 12-15.

²⁴ *Ibid.*, par. 16.

²⁵ Gotovininina Obavijest o dodatku, par. 2; T. 11029-11032.

²⁶ *Ibid.*, par. 2.

²⁷ *Ibid.*, par. 4-7.

²⁸ Čermakova Obavijest o dodatku, par. 2.

Prijevod

postupku da dobije upute i bude u položaju da djelotvorno ospori izjave i mišljenja vještaka.²⁹ Prema mišljenju Čermakove obrane, tužiteljstvo nije predočilo nikakve razloge ni pravne presedane za kasno dostavljanje podnesaka niti je objasnilo značaj Dodatka.³⁰ Napokon, ona napominje da ne prihvaća Dodatak.³¹

9. Tužiteljstvo tvrdi da je rokove koje obrana spominje nametnulo samo tužiteljstvo i da ni predraspravno ni raspravno vijeće nisu nametnuli nijedan rok za dostavljanje Izvještaja vještaka.³² Stoga Dodatak, prema mišljenju tužiteljstva, nije dostavljen kasno.³³ Osim toga, tužiteljstvo tvrdi da su u Dodatku spomenuti dokumenti koji su tužiteljstvu stavljeni na raspolaganje nakon što je završen Izvještaj vještaka.³⁴ Napoljetku, tužiteljstvo tvrdi da se u Dodatku ne postavlja nijedno novo pitanje koje nije obrađeno u Izvještaju vještaka, te da je on relativno kratak.³⁵

10. U svojem zahtjevu od 3. studenog 2008. Gotovinina obrana traži da se u odbaci cijeli Izvještaj vještaka, kao i Dodatak, "u svjetlu nedavne odluke Raspravnog vijeća I u predmetu *Tužitelj protiv Momčila Perišića*".³⁶ Ona tvrdi da Izvještaj vještaka i Dodatak neprimjereno prisvajaju zadaću vijeća kao tijela koje utvrđuje činjenice i konkretno, da su to puki sažeci dokumentarnih dokaza, te da Theunens ne izražava nikakve stavove na području svojeg vještačenja koji su sporni u ovom predmetu.³⁷ Gotovinina obrana tvrdi da posebnu pažnju treba posvetiti sažecima dokaza koje su pripremili službenici strane u postupku koja želi podnijeti takve sažetke.³⁸ Prema mišljenju Gotovinine obrane, u takvim okolnostima nužnost da se originalni dokumenti ocijene uklanja potrebu predočenja njihovih sažetaka.³⁹ Osim toga, Gotovinina obrana tvrdi da Theunens radi za tužiteljstvo i da Izvještaj vještaka i Dodatak ne predstavljaju ništa drugo do argument tužiteljstva u vezi s tumačenjem dokumenata koje ono

---

²⁹ *Ibid.*, par. 2.

³⁰ *Ibid.*, par. 2.

³¹ *Ibid.*, par. 3.

³² Odgovor tužiteljstva u vezi s Dodatkom, par. 2.

³³ *Ibid.*, par. 2-4.

³⁴ *Ibid.*, par. 4; t. 11035, 11123-11124.

³⁵ Odgovor tužiteljstva u vezi s Dodatkom, par. 5.

³⁶ Gotovinin Zahtjev, par. 1. Vidi *Tužilac protiv Momčila Perišića*, predmet br. IT-04-81-T, Odluka po zahtjevima odbrane da se isključe izveštaji veštaka g. Patricka J. Treanora, 28. listopada 2008. (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Perišić*).

³⁷ Gotovinin Zahtjev, par. 2-8, 11; Gotovinin Dodatni zahtjev, par. 2.

³⁸ Gotovinin Zahtjev, par. 9.

Prijevod

namjerava uvrstiti u sudski spis.⁴⁰ Naposljetku, Gotovinina obrana tvrdi da nije jasno koju je metodologiju Theunens primijenio i koje je kriterije koristio pri odabiru i prikupljanju materijala za Izvještaj vještaka i Dodatak.⁴¹

11. U odgovoru na Gotovinin Zahtjev i Gotovinin Dodatni zahtjev, tužiteljstvo je navelo da Gotovinina obrana nije iznijela nijedan novi argument u usporedbi s Gotovininom obavijesti i Gotovinine Obavijesti o Dodatku.⁴² Pored toga, ono tvrdi da Odluka u predmetu *Perišić* ne utvrđuje nikakvo novo načelo o prihvaćanju izvještaja vještaka, već samo primjenjuje postojeće pravilo na skup činjenica koje se razlikuju od onih opisanih u Izvještaju vještaka koji je sastavio Theunens.⁴³

MJERODAVNO PRAVO

12. Pravilo 94*bis* Pravilnika glasi sljedeće:

(A) Potpuna izjava i/ili izvještaj svakog vještaka koga poziva strana u postupku objelodanjuje se u roku koji odredi raspravno vijeće ili predraspravni sudac.

(B) U roku od trideset dana od objelodanjivanja izjave i/ili izvještaja vještaka, ili u roku koji odredi raspravno vijeće ili predraspravni sudac, suprotna strana će dostaviti službenu obavijest o sljedećem:

- (i) prihvaća li izjavu i/ili izvještaj vještaka; ili
- (ii) želi li vještaka unakrsno ispitati; i
- (iii) osporava li stručnost svjedoka kao vještaka, ili relevantnost cijele izjave i/ili izvještaja ili nekog njihovog dijela, navodeći koje dijelove osporava.

(C) Ako suprotna strana prihvati izjavu i/ili izvještaj vještaka, tu izjavu i/ili taj izvještaj raspravno vijeće može uvrstiti u dokazni materijal, a da se svjedok osobno ne pozove da svjedoči.

---

³⁹ *Ibid.*, par. 10.

⁴⁰ *Ibid.*, par. 11.

⁴¹ *Ibid.*, par. 13.

⁴² Drugi odgovor tužiteljstva, par. 1, 4-5.

⁴³ *Ibid.*, par. 2, 6-10.

Prijevod

13. Opća načela prihvatljivosti navedena u pravilu 89 Pravilnika primjenjuju se na izvještaje vještaka.⁴⁴ Pravilo 89(C) Pravilnika predviđa da vijeće "može prihvatiti bilo koji relevantan dokaz za koji smatra da ima dokaznu vrijednost". Pored toga, sudska praksa utvrđuje sljedeće uvjete za prihvaćanje izvještaja vještaka: 1) da vijeće svjedoka koji je sastavio izvještaj smatra vještakom; i (2) da je sadržaj izvještaja vještaka u okviru priznatog stručnog znanja svjedoka vještaka.⁴⁵

14. Prema praksi Međunarodnog suda, vještak je "osoba koja zahvaljujući svom stručnom znanju, vještini ili obrazovanju može pomoći presuditelju o činjenicama da shvati ili donese zaključke o nekom spornom pitanju".⁴⁶ Puka činjenica da vještaka zapošljava ili plaća neka strana u postupku ne diskvalificira ga kao svjedoka vještaka.⁴⁷

15. Od vještaka se očekuje da iznese svoje stručno mišljenje uz potpunu transparentnost utvrđenih ili pretpostavljenih činjenica na koje se oslanjao, kao i metoda koje je koristio da bi primjenom svojih znanja, iskustava ili vještina došao do svog stručnog nalaza.⁴⁸ Izvori korišteni kao potpora izjavi vještaka moraju biti jasno naznačeni i lako dostupni.⁴⁹

⁴⁴ *Tužilac protiv Vujadina Popovića i drugih*, predmet br. IT-05-88-AR73.2, Odluka po Zajedničkoj interlokutomnoj žalbi odbrane u vezi sa statusom Richarda Butlera kao svjedoka vještaka, 30. siječnja 2008. (dalje u tekstu: Odluka u žalbenom postupku u predmetu *Popović*), par. 22.

⁴⁵ Vidi Odluku u žalbenom postupku u predmetu *Popović*, par. 21.

⁴⁶ *Tužilac protiv Stanislava Galića*, predmet br. IT-98-23-T, Odluka u pogledu vještaka Ewe Tabeau i Richarda Phillipsa, 3. srpnja 2002. (dalje u tekstu: Odluka iz 2002. u prvostupanjskom postupku u predmetu *Galić*), str. 2; *Tužilac protiv Radoslava Brđanina*, predmet br. IT-99-36-T, 3. lipnja 2003. (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Brđanin*), str. 3-4; *Tužilac protiv Vidoja Blagojevića i Dragana Jokića*, predmet br. IT-02-60-T, Odluka po zahtjevima optužbe za uvrštenje u spis izjava vještaka, 7. studenog 2003. (dalje u tekstu: Odluka u prvostupanjskom postupku u predmetu *Blagojević i Jokić*); par. 19; *Tužilac protiv Pavla Strugara*, predmet br. IT-01-42-PT, Odluka o podnescima odbrane kojima se protivi uvrštavanju u spis izveštaja vještaka na osnovu pravila 94bis, 1. travnja 2004., str. 4, *Tužilac protiv Milana Martića*, predmet br. IT-95-11-T, Odluka po zahtjevima tužilaštva za uvrštavanje u spis transkripata na osnovu pravila 92bis (D) i izveštaja vještaka na osnovu pravila 94bis, 13. siječnja 2006. (dalje u tekstu: Odluka u prvostupanjskom postupku u predmetu *Martić*), par. 22, 37; *Tužilac protiv Dragomira Miloševića*, predmet br. IT-98-29/1-T, 15. veljače 2007. (dalje u tekstu: Odluka u prvostupanjskom postupku u predmetu protiv *Dragomira Miloševića*), par. 7.

⁴⁷ Odluka iz 2002. u prvostupanjskom postupku u predmetu *Galić*, str. 3, Odluka u predmetu *Brđanin*, str. 4; Odluka u prvostupanjskom postupku u predmetu *Martić*, par. 37; Odluka iz 2007. u prvostupanjskom postupku u predmetu protiv *Dragomira Miloševića*, par. 9.

⁴⁸ Odluka iz 2002. u prvostupanjskom postupku u predmetu *Galić*, str. 2; *Tužilac protiv Stanislava Galića*, predmet br. IT-98-23-T, Odluka po Zahtjevu tužioca za preispitivanje Odluke o prihvatanju izvještaja prof. Radinovića, 21. veljače 2003. (dalje u tekstu: Odluka iz 2003. u prvostupanjskom postupku u predmetu *Galić*), par. 9; Odluka u prvostupanjskom postupku u predmetu *Blagojević i Jokić*, par. 19; Odluka u prvostupanjskom postupku u predmetu *Galić*, par. 37.

⁴⁹ Odluka iz 2003. u prvostupanjskom postupku u predmetu *Martić*, par. 9.

Prijevod

DISKUSIJA*Podnošenje Dodatka*

16. Na statusnoj konferenciji u ovom predmetu održanoj 26. listopada 2007. tužiteljstvo je obavijestilo predraspravnog suca da će objelodaniti Izvještaj vještaka u prosincu 2007. godine. Predraspravni sudac stoga nije izdao nikakav nalog u vezi s rokom u smislu pravila 94*bis* Pravilnika.⁵⁰ Ipak, vijeće smatra, na temelju jamstava tužiteljstva danih na statusnoj konferenciji, da je rok određen za prosinac 2007. godine.

17. Rok koji treba utvrditi nalogom na temelju pravila 94*bis* Pravilnika služi za to da bi druga strana u postupku bila dovoljno rano obaviještena kako bi se pripremila za svjedočenje svjedoka vještaka. Međutim, taj rok nije nepromjenjiv. Na primjer, ako je strana koja poziva svjedoka primila nove dokumente relevantne za izvještaj ili ako svjedok vještak otkrije greške u svojem izvještaju, vijeće očekuje od strane koja poziva svjedoka da na to skrene pažnju vijeća ili druge strane u postupku prije nego što taj svjedok da iskaz tokom svjedočenja. To može učiniti dodacima ili ispravcima izvještaja. Međutim, s obzirom na svrhu roka koji treba utvrditi nalogom na temelju pravila 94*bis* Pravilnika, trebalo bi uspostaviti ravnotežu između potrebe za takvim dodacima ili ispravcima i dodatnog tereta koji obrana snosi u pripremi za svjedočenje svjedoka vještaka.

18. Stoga, vijeće smatra da kasno objelodanjivanje izvještaja vještaka ili dodatka izvještaju vještaka jamči iste uvjete kao dodavanje dokumenata popisu dokaza na temelju pravila 65*ter*.⁵¹ Na temelju argumenata obaju strana u postupku, vijeće će odlučiti je li u interesu pravde da razmotri Dodatak kako bi ga uvrstilo u spis. S tim u vezi vijeće će razmotriti je li Dodatak *prima facie* relevantan i ima li dokaznu vrijednost, je li tužiteljstvo iznijelo valjane argumente da u ovoj fazi postupka podnese Dodatak, te u kojoj mjeri novi podnesak stavlja dodatni teret na obranu.

19. U Dodatku se govori o nizu dokumenata. Oni su došli u posjed tužiteljstva nakon podnošenja Izvještaja vještaka u prosincu 2007. Stoga tužiteljstvo nije moglo ranije

---

⁵⁰ T. 324-327.

⁵¹ Vidi Odluku po Zahtjevu tužiteljstva za izmjenu popisa dokaznih predmeta, 14. veljače 2008.; Odluka po Drugom zahtjevu tužiteljstva za izmjenu popisa dokaznih predmeta, 15. svibnja 2008.

Prijevod

podnijeti Dodatak i vijeće se uvjerilo da je tužiteljstvo iznijelo valjane argumente u vezi s tim da to učini tek 22. rujna 2008.

20. Dodatak Izvještaju vještaka sadrži nove odlomke ili reference u fusnotama. Svi dodaci spadaju u okvir Izvještaja vještaka. Da bi se utvrdilo je li Dodatak *prima facie* relevantan i ima li dokaznu vrijednost, vijeće treba razmotriti Izvještaj vještaka zajedno s Dodatkom. Ta dva dokumenta bave se strukturom, zapovijedanjem i rukovođenjem i stegom Hrvatskih oružanih snaga općenito, kao i Splitskim Zbornim područjem, Zbornim mjestom Knin i policijskom postrojbom za posebne namjene za vrijeme i nakon operacije "Oluja". Nastali su na temelju dokumenata uglavnom političke i vojne prirode. Vijeće smatra da su Izvještaj vještaka i Dodatak *prima facie* relevantni i imaju dokaznu vrijednost.

21. Naposljetku, vijeće će razmotriti do koje mjere Dodatak stavlja dodatni teret na obranu. Obrana nije konkretno navela potrebu ni prirodu eventualnih budućih istraga koje smatra da će morati pokrenuti u sklopu priprema za Theunensovo svjedočenje ako Dodatak bude razmotren za uvrštenje u spis. Izvještaj vještaka pokriva više od 600 stranica i bavi se širom tematikom (vidi prethodni paragraf). Dokumenti koji služe kao temelj Izvještaju su brojni. Dodatak je dostavljen 22. rujna 2008., otprilike dva mjeseca prije očekivanog svjedočenja Theunensa. Dugačak je 40 stranica i sadrži sažetke ili reference za niz dokumenata, od kojih je većina dodana da potkrijepi zaključke koji su već izneseni u Izvještaju vještaka. Stoga, Dodatak ne pokreće nijedno novo pitanje osim onih kojima se već bavi Izvještaj vještaka. Usprkos tome, zbog dužine Dodatka i širokog opsega i složenosti tematike, vijeće smatra da Dodatak stavlja dodatni teret na obranu.

22. Da bi uspostavilo ravnotežu između dužnosti tužiteljstva da predoči raspoložive dokaze koji su mu potrebni za iznošenje teze s jedne strane i tereta koji će Dodatak staviti na obranu s druge strane, vijeće smatra da je u interesu pravde da razmotri Dodatak radi uvrštenja u spis. U onoj mjeri u kojoj će Dodatak biti povod za daljnje konkretne i bitne istrage, obrana se može obratiti vijeću da riješi sva eventualna pitanja s tim u vezi.

Prijevod

Zahtjevi za odbacivanje Izvještaja vještaka

23. U svojoj prvoj Obavijesti od 14. siječnja 2008. Gotovinina obrana je tražila da Vijeće odbaci Drugi dio Izvještaja vještaka. U Zahtjevu od 3. studenog 2008. Gotovinina obrana je tražila da Vijeće u cijelosti odbaci Izvještaj vještaka i Dodatak. Vijeće zahtjeve za odbacivanje Izvještaja vještaka i Dodatka shvaća kao zahtjeve da ih se ne uvrsti u spis.⁵² Vijeće će odgoditi odluku o prihvatljivosti do Theunensovog svjedočenja. Međutim, Vijeće će sad razmotriti niz argumenata strana u postupku, uglavnom u svrhu davanja smjernica ispitivanju Theunensa.

24. Što se relevantnosti Izvještaja vještaka tiče, Gotovinina obrana tvrdi da njegovi dijelovi govore o stvarima koje su izvan zemljopisnog ili vremenskog okvira Optužnice. Tužiteljstvo tvrdi da ti dijelovi ipak mogu biti relevantni. Tužiteljstvo je pozvano da to dalje istraži s Theunensom za vrijeme ispitivanja. Ako se ne utvrdi relevantnost, vijeće će, ukoliko Izvještaj vještaka i Dodatak budu uvršteni u spis, jednostavno zanemariti te dijelove i neće biti potrebno redigirati Izvještaj vještaka ili Dodatak.

25. Što se tiče Theunensove stručnosti, tužiteljstvo ga opisuje kao "stručnjaka za vojno obavještajne poslove čije područje ekspertize obuhvaća oružani sukob i strukturu, zapovijedanje, rukovođenje i stegu vojske u bivšoj Jugoslaviji, a posebno u Hrvatskoj".⁵³ U Theunensovom životopisu ističe se da je obrazovanje stekao na Kraljevskoj vojnoj akademiji u Bruxellesu i da je u posljednjih 16 godina proučavao i analizirao politička i vojna pitanja, posebno u bivšoj Jugoslaviji. Od 2001. godine Theunens radi kao analitičar obavještajnih poslova u timu za Vojnu analizu tužiteljstva. U tom svojstvu je sastavio niz izvještaja vještaka o oružanim snagama u bivšoj Jugoslaviji u vezi s drugim predmetima pred Međunarodnim sudom. Vijeće se uvjerilo da je Theunens vojni stručnjak koji može pomoći vijeću u pitanjima koja se odnose na hrvatske oružane snage 1995. godine. Pitanje

---

⁵² Tužiteljstvo je zatražilo da se Izvještaj i Dodatak uvrste u dokaze; vidi Odgovor tužiteljstva, par. 16 i Drugi odgovor tužiteljstva, par. 15. Vidi Gotovinin Zahtjev, par. 16.

⁵³ Odgovor tužiteljstva, par. 4.

Prijevod

zabrinutost obrane oko Theunensove nepristranosti ili nezavisnosti treba raspraviti za vrijeme unakrsnog ispitivanja.⁵⁴

26. Izvještaj vještaka i Dodatak sastoje se u velikoj mjeri i na prvi pogled od sažetaka dokumenata, od kojih su neki već uvršteni kao dokazi, a druge strane u postupku možda namjeravaju predložiti kao dokaze. U onoj mjeri u kojoj ti dokumenti služe kao dokazi, Vijeće može provjeriti točnost sažetaka. Ako je neki dokument koji nije uvršten u spis netočno sažet, Vijeće očekuje od strana u postupku da o tome razgovaraju za vrijeme Theunensovog ispitivanja i da ga, ako bude potrebno radi točnog razumijevanja dokumenta, uvrste u dokaze.

27. Vijeće ne misli da su Izvještaj vještaka i Dodatak puki sažeci dokumenata. Prije svega, Izvještaj vještaka ne uključuje primjedbe, ocjene i zaključke koje Theunens izvodi na temelju pregledanih dokumenata. Štoviše, za predmet kao što je ovaj, u kojem postoji ogroman broj relevantnih dokumenata koji imaju dokaznu vrijednost, Vijeću pomažu svjedoci vještaci koji, pozivajući se na svoje iskustvo, naobrazbu i znanje, odabiru, kategoriziraju i organiziraju dokumente kako bi predočili sveobuhvatnu situaciju. Iako se "stručno mišljenje" ne nudi otvoreno, ono proizlazi iz tog odabira, kategorizacije i organizacije. Vijeće smatra da je u tom postupku potrebna velika transparentnost i upućuje tužiteljstvo da za vrijeme ispitivanja od Theunensa sazna više o njegovoj metodologiji s tim u vezi.

28. Gotovinina obrana tvrdi da je Drugi dio Izvještaja vještaka pokušaj da se zaobiđu odredbe pravila 92bis Pravilnika. Međutim, to pravilo se primjenjuje na izjave svjedoka koje služe za postupke pred Međunarodnim sudom, a Gotovinina obrana nije ukazala ni na jednu takvu izjavu u Drugom dijelu Izvještaja vještaka. U onoj mjeri u kojoj Gotovinina obrana spominje Izvještaj vještaka kao "izjavu svjedoka" u smislu pravila 92bis Pravilnika, uvrštavanjem u spis Izvještaja vještaka ne bi se zaobišlo to pravilo budući da Theunens stoji na raspolaganju za unakrsno ispitivanje.

29. Iako sadržaj izvještaja vještaka mora biti s područja stručnog znanja autora da bi izvještaj bio prihvatljiv kao dokaz, to ne podrazumijeva, u fazi postupka u kojoj se

---

⁵⁴ Odluka u žalbenom postupku u predmetu *Popović*, par. 21.

Prijevod

dokumenti uvrštavaju u spis, da je svako mišljenje vještaka potrebno pomno ispitati. Prema Theunensovim mišljenjima koja izlaze izvan područja njegovog stručnog znanja postupit će se kao prema bilo kojim dokazima koja izražavaju mišljenje svjedoka, što znači da ih Vijeće neće uzeti u obzir dok tužiteljstvo ne istraži na čemu se temelje.

Smjernice stranama u postupku i upotreba dokaznih predmeta

30. Središnji dokaz za vrijeme Theunensovog svjedočenja je Izvještaj vještaka, u kojem Theunens iznosi svoje zaključke i mišljenja. Ako taj dokaz bude uvršten u dokaze, Vijeće će ocijeniti te zaključke i mišljenja u kontekstu svih dokaza koje ima pred sobom. Tužiteljstvu je naloženo da ograniči glavno ispitivanje Theunensa na pitanja od središnje važnosti za taj predmet, koja će vjerojatno biti kontroverzna i zahtijevat će dodatna objašnjenja, razjašnjenja ili primjere o tome kako je on došao do svojih zaključaka ili mišljenja. Tužiteljstvo se poziva da predloži samo dokumente navedene u Izvještaju vještaka koji su potrebni za takvo glavno ispitivanje.

31. Obrana može kao dokaze predložiti, osim svojih dokumenata, sve dokumente navedene u Izvještaju vještaka koje nije podnijelo tužiteljstvo i na koje će se obrana pozivati za vrijeme unakrsnog ispitivanja.

32. Ostali dokumenti na kojima se temelji Izvještaj vještaka neće biti uvršteni u dokaze ukoliko jedna od strana u postupku, iznoseći valjane argumente s obzirom na prethodna dva paragrafa, ili samo Vijeće, posebno ne zatraži da budu uvršteni. Na taj način će se osigurati da na sudu budu saslušani i shvaćeni ključni dokazi, a ne da budu izgubljeni u masi dokumenata koje će na kraju Vijeće morati razvrstati i utvrditi im značenje.

DISPOZITIV

33. Iz gorenavedenih razloga, Vijeće

UPUĆUJE strane u postupku da ispitaju Reynauda Theunensa o metodologiji koju je koristio u sastavljanju svojeg izvještaja;

POZIVA strane u postupku da se pridržavaju smjernica navedenih u paragrafima 30-32, gore u tekstu;

Prijevod

ODLAŽE donošenje odluke o prihvatljivosti Izvještaja vještaka i Dodatka do svjedočenja Reynauda Theunensa.

Sastavljeno na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu je engleska verzija mjerodavna.

/potpis na originalu/
sudac Alphons Orie,
predsjedavajući

Dana 17. studenog 2008.
U Den Haagu,
Nizozemska

[pečat Međunarodnog suda]